

Boros Imre: Hullámvasúton a forint

2018 július 07. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

• [0](#)

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

Ez nem a véletlen m?ve...

Hazánk polgárai generációk óta nagyon érzékenyek a pénz értékállandóságára. Semmi kétség, a XX. század hozott néhány megszívlelend? tapasztalatot mind a stabil, mind a romló pénzr?l. A század elején, s?t az azt megelőz? évtizedben is az aranykorona maga volt a megbízhatóság, szinte nem észrevehető inflációval, kedves és megfizethet? kamatlábakkal, igazi szabad átválthatósággal más pénznemekre, és az aranyalapú pénz természetéb?l fakadóan minimális árfolyammozgással.

A boldog békeid?knek a világháború vetett véget több mint egy évtizedre. Elértéktelened? pénz, akadozó pénzforgalom, átválthatatlanság, majd a háborús vereség után még nagyobb káosz.

A peng? 1927-es bevezetése ismét a pénzstabilitás életérzését kölcsönözte, noha a nagy gazdasági világválság miatt bevezették a kötött devizagazdálkodást, és stabil, kiszámítható szabályrendszert alkottak.

A határainkat átlép? szovjet hadsereg nemcsak a népet „szabadította” fel a negyvenéves kommunista zsargon szerint, hanem minden id?k legnagyobb árfolyam- és inflációs száguldását is elhozta. Az 1946-ban bevezetett forint esetében az emberek a gazdaság és a társadalom zavarait gyakran automatikusan azonosították a szükségszer? pénzromlással.

Emlékszem, hogy szüleim megtakarított kis pénzükb?l 1956-ban vásároltak kett? darab Csepel kerékpárt ahelyett, hogy továbbra is a szekrényben ?rítették volna, mondván, hogy úgyis elinflálódik. A kádári három évtized is megismertette a népet a leértékelésekkel és a folyamatosan emelked? árakkal, azaz a pénzértékromlással.

A rendszerváltás utáni évek a lakosság pénzérzékenységét nem csillapították, inkább tovább fokozták. Igaz, a kormányzatok sem voltak fukarok, és tovább szaporították a kedvez?tlen tapasztalatokat.

Szállóigévé vált a „legendás” Bokros Lajos pénzügyminiszter mondása, mely szerint nincs olyan béremelés, amit ? el ne tudna inflálni. Mintha a pénz a kormány és a nép közötti macska-egér harc eszköze lenne. Manapság az emberek a pénzromlás elleni védekezés leghatékonyabb útját abban látják, hogy id?ben váltanak idegen pénzre. Nem szükséges árut feleslegesen felhalmozni és a szerencsére várni, hogy azokból majd alkalmasint több pénz lesz, ami a romlás ellen megvéd.

Az általános piaci szabadságok ezt az egyszer? választási lehet?séget is elhozták. Manapság az emberek éppen a forint árfolyamának mozgásából vonnak le következtetéseket a pénz értékének esetleges, számukra kedvez?tlen változásáról. Évszázadnyi felhalmozott zsigeri tapasztalatuk azt sugallja, ha romlik a forint árfolyama, annak el?bb-utóbb ?k látják a kárát, amit értelemszer?en el szeretnének kerülni, ha már ez jogilag is lehetséges.

Fontos tehát, hogy megértsük: a jelenlegi gazdasági helyzetben, amikor minden azt sugallná, hogy a forintnak inkább er?södnie kellene, mégis miért gyengült az elmúlt hónapokban, és pedig magyarázatot igényl? mértékben.

Semmi kétség, a forint árfolyamát a kereslet és kínálat mozgatja. A keresleti oldalon látszólag sokkal több az er?, mint a kínálati oldalon, hiszen a magyar külkereskedelem ontja a devizát, amib?l még a kamatok kifizetése után is eurómilliárdok maradnak, megfejelve a hazánkba érkez? szakmai-befektet?i t?kével.

Sokkal több devizát kínálnak, mint keresnek a gazdaság m?ködése alapján, ebb?l kellene kiindulni. Van azonban a kereslet-kínálati rendszernek egy másik finánciális vonulata. Ismert, noha talán kissé feledésbe merült, hogy az állam az elmúlt évtizedek alatt hatalmas adósságokat csinált, amelyeket korábban külföldr?l felvett és szinte kizárólag devizában lévő eszközökb?l manapság többnyire forinttal finanszíroznak.

Függetlenül attól, hogy ezek a pénzek devizában vagy forintban vannak, a külföldiek tulajdonát (eszközeit) képezik. Tulajdonosaik aszerint mozgatják ?ket szabadon egyik országból a másikba, hogy miként tudnak a lehet? legkisebb befektet?i kockázattal a legtöbb hasznot csinálni.

Balliberális kormányaink egyetértésével a jegybank az összegeknek az országban tartását messze az infláció felett tartott kamatokkal biztosította. Voltak évek, amikor a GDP hat-hét százaléka is elment kamatfizetésekre. 2009-ben a fizetésképtelenség kockázatának megnövekedése miatt már a magas kamatok sem tudták a külföldi pénzt az országban tartani. A bekövetkezett cs?db?l csak az IMF hitelprogramjaival látta a kiutat az akkori balliberális vezetés.

Elérték, hogy a külföldiek pénzei több ezer milliárd forint összegben, kockázat nélkül a jegybankban pihenjenek, magas kamatokért. Iszonyú nagy forrásoktól fosztották meg ezzel a nemzetgazdaságot. 2013-tól a helyzet alaposan megváltozott.

Drámai mértékben csökkent a befektetők kockázata, ami lehetővé tette, hogy a jegybank drasztikus kamatsökkentéseket hajtson végre, ezzel rengeteg költséget mentette meg az államkasszát, de a gazdaságot és a háztartásokat is. A befektetők méltányolták az alacsonyabb kockázatokat, és beérték jóval kevesebb kamattal is. A kockázatokat mutató, nemzetközileg jegyzett kockázati felár a 2009-es hat százalékról mára 0,8-0,9 százalék körülire mérséklődött.

A forint és más devizák, köztük a lengyel, a cseh és a román pénz árfolyamát az utóbbi időkben az mozdította meg, hogy az Egyesült Államokban elkezdődött a kamatemelés, és hirtelen hasonló kockázat mellett ott többet lehet keresni, ráadásul az ottani tőzsde is erős és jó profitokat kínál. Elindult a pénz a feltörekvő piacokról – ilyen a miénk is – Amerika felé. Ez tehát nem kifejezetten magyar eset, hanem általános, ráadásul vannak országok, amelyeket nálunk sokkal jobban érint.

A 2003 óta a GDP-jét csaknem megháromszorozó, évi hét-kilenc százalékos GDP-növekedéshez szokott török pénz egy év alatt harminc százalékkal romlott! A magyar forint árfolyamromlása sokáig szinkronban volt a térség nemzeti pénznemeivel; azt se felejtsük el, hogy az euró is gyengült a dollárral szemben.

A dollár erősödését a nemzetközi politikai körülmények is alátámasztják. Irán és Venezuela olajkapacitásainak visszafogása és a két legnagyobb kitermelő OPEC-tag, Szaúd-Arábia és Oroszország magasabb olajár iránti törekvése szintén a dollárt erősíti, hiszen magasabb árak esetén esélyes a hazai kitermelés, ami csökkenti a kiadásokat, tehermentesíti a krónikusan deficitesebb fizetési mérleget. Nem feledkezhetünk meg végül az árfolyamokra épülő nemzetközi politikai aspirációkról sem.

Kormányok meggyengítésére néha sikeres kísérletezés is folyik. Ilyenkor a sanda kísérletezők a pénzérték romlására való érzékenységre apellálnak, és abban reménykednek, hogy hazai pénzeiket eladva lényegében önsorsrontó módon cselekszenek. A sorsdöntő török választások előtt ennek láttuk iskolapéldáját. A török elnöknek a sandaságra külön fel kellett hívnia polgárai figyelmét.

A forint júniusi jegyzésében is látható volt a sandaság, aminek nyilvánvaló célja egy kamatemelés kieresztése. A jegybank azonban nem eszköztelen. Részint feltárható a spekuláció forrása, részint vannak konvencionális és nem hagyományos eszközök a spekulánsok elkedvetlenítésére.

Egyet azonban kerülni kell; hogy a spekulánsok kottájából fújt zenére táncoljunk. Mi se ezt tegyük, ha már 2012-ben, amikor a veszély sokkal nagyobb volt, sem tettük.

Boros Imre

A szerző közgazdász

www.magyaridok.hu

Tisztelt olvasók!

Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következő címen: <https://twitter.com/syracuse73>. illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>

- Minden "lajk számít, segíti a magazin működését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD A trianoni gyalázaatról tabumentesen

„Egy film amelyet minden
magyarnak látnia kell”

Ajánló
